

KORJAUSLISTA

Valtioneuvoston yleisistunto

26.02.2026

Lassi Kauttonen (32)

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtioneuvoston asetus

Korjausjakelu 1: 25.02.2026, klo14.46

Lisätty kansilehteen taloudelliset vaikutukset sekä lisätietoa-kohtaan maininta laintarkastuksesta.

Valtioneuvoston yleisistunto

26.2.2026

Sosiaaliturvaministeri Grahn-Laasonen

Lassi Kauttonen (32)

Hallitusneuvos

p. +358 295 163 577

Kutsuttu: Ei

Sosiaali- ja
terveysministeriö

Valtioneuvoston asetus

Valtioneuvoston asetus valtionavustuksista pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

SISÄLTÖ:

Ehdotetaan annettavaksi valtioneuvoston asetus valtionavustuksista pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen.

Uusi rahapelilaki tulee voimaan vaiheittain 1.3.2026 alkaen. Yksi osakokonaisuus uuteen rahapelijärjestelmään siirtymisessä on pelihaittojen ehkäisy ja vähentäminen, mistä säädetään rahapelilain (10/2026) 9 luvussa.

Pelihaitat voidaan jakaa taloudellisiin haittoihin, ihmissuhdehaittoihin, työhön tai opiskeluun liittyviin haittoihin, terveyshaittoihin, tunnetason haittoihin ja muihin haittoihin. Pelihaitat voivat vaihdella lievästä vakavaan ja lyhytkestoisesta pitkäkestoiseen. Haitat saattavat koskettaa niin pelaajaa ja heidän läheisiään kuin yhteiskuntaa laajemminkin.

Valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Rahapelilain 94 §:n 5 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin avustettavasta toiminnasta ja valtionavustuksen määrästä. Lisäksi rahapelilain 96 §:n 2 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin määrärahan käyttösuunnitelman vahvistamisesta.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2026.

VAIKUTUKSET:

Ehdotetut säännökset täsmentävät myönnettävän valtionavustuksen hakemiseen ja maksamiseen liittyviä avustusmenettelyjä. Valtionavustuksiin sovellettavana yleislakina noudatetaan valtionavustuslakia (688/2001). Asetuksella ei ole arvioitu olevan itsenäisiä vaikutuksia. Käytettävissä olevat varat vahvistetaan valtion talousarviossa.

Valtionavustuksilla tuetaan rahapelipoliittisen ohjelman toimeenpanoa rahapelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi sekä turvataan rahapelijärjestelmän muuttuessa avustuskokonaisuuksien mukaisen työn jatkuvuus. Lisäksi valtionavustuksilla tuetaan päihde- ja riippuvuusstrategian ja rahapelipoliittisen ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä sekä niissä asetettua tavoitetta integroida digipelaamisesta ja rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen käsittelyä toisiinsa.

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET:

Esitys:

Valtioneuvosto antaa asetuksen valtionavustuksista pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Valtion talousarviossa 2026 valtion rahoitukseen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen (mom. 33.70.53) on osoitettu yhteensä 1,5 milj. euroa (siirtomääräraha 2 v.).

LISÄTIETOA:

Asetus on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

TOIMIVALTA:

VNOS 3 § 3 kohta

Valtionavustuslaki (688/2001) 8 §

Rahapelilaki (10/2026) 94 § 5 mom. ja 96 § 2 mom.

LIITE 1 muistio

LIITE 2 asetusehdotus

LIITE 3 förslag till förordning

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Yhteiset ja toimintakyky -osasto, Yhteiset palvelut -yksikkö
Hallitusneuvos Lassi Kauttonen

Muistio

20.1.2026

VALTIONEUVOSTON ASETUS VALTIONAVUSTUKSISTA PELIHAITTOJEN EHKÄISYYN JA VÄHENTÄMISEEN**Yleistä**

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa sivulla 108 (”Vahva ja välittävä Suomi”, Valtioneuvoston julkaisuja 2023:58, julkaistu 20.6.2023) on linjattu, että hallitus uudistaa Suomen rahapelijärjestelmää avaten sitä lisenssimallilla kilpailulle viimeistään 1.1.2026. Uudistuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta. Lisenssijärjestelmään siirryttäessä varmistetaan rahapelihaittojen ehkäisemisen riittävät resurssit julkisella sektorilla ja järjestösektorilla. Lisäksi hallitusohjelmassa on linjattu, että puututaan ylivelkaantumiseen ja rahapelihaittoihin varhaisessa vaiheessa sekä varmistetaan hoidon saatavuus peliriippuvaisille huomioiden myös etäpalvelut.

Hallituksen esitys eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi annettiin 20.3.2025 (HE 16/2025 vp). Uusi rahapelilainsäädäntö tulee voimaan vaiheittain. Rahapelilain 9 luvun sääntely liittyen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen myönnettäviin valtionavustuksiin tulee voimaan 1.3.2026 alkaen.

Rahapelilaissa säädetään sosiaali- ja terveysministeriön tehtävästä seurata, tutkia ja arvioida rahapeleistä aiheutuvia haittoja sekä kehittää rahapelihaittojen ehkäisyä ja hoitoa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toimeenpanee tehtäviä. Lisäksi pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen voidaan myöntää valtionavustusta.

Rahapelilain 94 §:ssä säädetään avustettavasta toiminnasta, mikä muodostuu kolmesta erillisestä avustuskokonaisuudesta raha- ja digipelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen tai näitä tukevan tietopohjan tuottamiseen. Avustuskokonaisuudet ovat: 1) lakisääteisiä palveluja täydentävien sähköisten, anonymien pelihaittapalveluiden toiminta; 2) pelihaittoja vähentävän alueellisen työn kehittäminen; ja 3) pelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä tukeva tieteellinen tutkimus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin avustettavasta toiminnasta ja valtionavustuksen määrästä.

Rahapelilain 95 §:ssä säädetään, että valtionapuviranomainen on Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Rahapelilain 96 §:ssä säädetään määrärahan käyttösuunnitelmasta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin määrärahan käyttösuunnitelman vahvistamisesta. Lisäksi rahapelilain 97 §:ssä säädetään valtionavustuslain soveltamisesta yleislakina.

Valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla on säädetty, että tarkempia säännöksiä lain soveltamisalaan kuuluvan valtionavustuksen talousarvion mukaisesta myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Valtion talousarviossa 2026 valtion rahoitukseen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen (mom. 33.70.53) on osoitettu yhteensä 1,5 milj. euroa (siirtomääräraha 2 v.).

Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmisteluun on osallistunut myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntijoita.

Asetusluonnos oli lausuntokierroksella 4.6. – 1.8.2025, ja siitä annettiin yhteensä 17 lausuntoa.

Seuraavat tahot toimittivat sosiaali- ja terveysministeriölle lausuntonsa asetusluonnoksesta:

- 1) A-klinikkasäätiö sr,
- 2) Alkoholitutkimussäätiö sr,

- 3) Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry,
- 4) Helsingin kaupunki,
- 5) Helsingin yliopisto,
- 6) HUS-yhtymä,
- 7) Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy,
- 8) Kilpailu- ja kuluttajavirasto,
- 9) Peluuri,
- 10) Sininauhaliitto ry,
- 11) Sisäministeriö,
- 12) Sosped-säätiö sr,
- 13) SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry,
- 14) Sovatek-säätiö sr,
- 15) Takuusäätiö sr,
- 16) Terveiden ja hyvinvoinnin laitos ja
- 17) Veikkaus Oy.

Lisäksi valtiovarainministeriö ilmoitti, ettei sillä ole asiassa lausuttavaa.

Annettujen lausuntojen perusteella asetusluonnokseen tehtiin vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia. Lisäksi täsmennettiin asetusluonnoksen perusteluja.

Annetuissa lausunnoissa esitettiin sekä yleisiä että yksityiskohtaisia huomioita liittyen asetusluonnokseen. Lausunnoissa poikkeuksetta kannatettiin asetusluonnosta. Lisäksi joissakin lausunnoissa esitettiin myös yleisempiä kommentteja liittyen rahapelijärjestelmän uudistamiseen laajemmin. Lausunnoissa painottui riittävien resurssien tarve ja huoli siitä, pystytäänkö pelihaittatyöllä ja siihen kohdennettavilla resursseilla vastaamaan muuttuviin tarpeisiin.

A-klinikkasäätiö toteaa lausunnossaan, että on tärkeää varmistaa, ettei digitaalisen viihdepelaamisen haittojen ehkäisyyn, hoitamiseen ja tutkimukseen osoitettavat varat vähennä rahapelihaittatyön resursseja tilanteessa, jossa lisenssimalliin siirtymisen myötä rahapeliongelmiin odotetaan lisääntyvän. A-klinikkasäätiön mukaan lisenssipohjaiseen järjestelmään siirtyminen on oikeastaan mahdotonta toteuttaa ilman mainonnan lisääntymistä. Lisääntynyt mainonta taas kasvattaa kulutusta, joka rahapelaamisen kaltaisen addiktiivisen toiminnan kohdalla lisää myös ongelmia. Tästä syystä on mahdollista ennakoida rahapeliongelmiin hyvin todennäköisesti tulevan lisääntymään ja olisi tärkeää, että rahapelihaittatyön rahoitus vastaisi kasvavaa tarvetta.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) pitää tärkeänä, että rahapelihaittojen pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen liittyvän toiminnan rahoitus turvataan lisenssijärjestelmään siirryttäessä. Rahapeleistä aiheutuvat haitat ovat merkittävä yhteiskunnallinen ongelma ja on tärkeää, että niiden määrää pyritään aktiivisesti vähentämään. KKV haluaa kiinnittää huomiota siihen, että samoin kuin muiden valtionavustusten, niin myös rahapelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistyön osalta on tärkeä seurata avustusten vaikuttavuutta. KKV kehottaa seuraamaan ja arvioimaan jälkikäteen, millaisia vaikutuksia myönnettyillä avustuksilla on ollut. Tätä tietoa on mahdollista hyödyntää myöhempien avustusten kohdentamisessa.

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry (SOSTE) arvioi, että rahapeliuudistukseen liittyvä odotettava pelihaittojen kasvu lisää tarvetta pelihaittojen ehkäisylle ja vähentämiselle. Järjestöavustusten leikkaamisen arvioidaan heikentävän järjestöjen mahdollisuuksia toteuttaa pelihaittatyötä jatkossa sekä pelihaittaerityisinä hankkeina että osana muuta päihde- ja riippuvuustyötä. Sosiaali- ja terveysjärjestöillä on merkittävä rooli rahapelihaittojen ehkäisyssä ja hoidon kehittämisessä sekä tiedon tuotannossa. Järjestöt ovat tärkeitä julkisen sektorin kumppaneita ehkäisevän työn ja palveluiden järjestämisessä. SOSTE korostaa tätä tarpeen kasvamisen ja avustusten vähenemisen ristiriitaa.

Takuusäätiö pitää erityisen tärkeänä sitä, että pelihaittatyössä huomioidaan taloudellisten ongelmien näkökulma. Pelihaittatyöhön ja erityisesti rahapelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen sisältyy usein myös työskentely rahasuhteen ja talouden teemojen kanssa. Rahapelihaitat ovat moninaiset, mutta monesti niihin liittyy myös toimeentulovaikkeudet tai velkaantuminen. Taloudellisten haittojen korjaaminen ja taloudellisen toipumisen mahdollistaminen ovat tärkeitä työkaluja, joilla voidaan ehkäistä syvempiä peliongelmiä ja vähentää siitä aiheutuvia haittoja. On tärkeää, että

pelihaittoja ehkäisevä ja vähentävä työ sekä sen kehittäminen turvataan pitkäjänteisesti laaja-alaisena kokonaisuutena ja riittävin resurssein, sisältäen sekä valtionavustuskokonaisuuden että sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä.

Vaikutukset

Pelihaitat voidaan jakaa taloudellisiin haittoihin, ihmissuhdehaittoihin, työhön tai opiskeluun liittyviin haittoihin, terveyshaittoihin, tunnetason haittoihin ja muihin haittoihin. Pelihaitat voivat vaihdella lievästä vakavaan ja lyhytkestoisesta pitkäkestoiseen. Haitat saattavat koskettaa niin pelaajaa ja heidän läheisiään kuin yhteiskuntaa laajemminkin.

Valtionavustuksilla tuetaan rahapelipoliittisen ohjelman toimeenpanoa rahapelihaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi ja turvataan rahapelijärjestelmän muuttuessa avustuskokonaisuuksien mukaisen työn jatkuvuus. Valtionavustuksilla tuetaan lisäksi päihde- ja riippuvuusstrategian ja rahapelipoliittisen ohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä ja niissä asetettua tavoitetta integroida digipelaamisesta sekä rahapelaamisesta aiheutuvien haittojen käsittelyä toisiinsa.

Digipelaamisen luonteenomainen motiivi on rahan voittamisen sijasta itse pelaaminen, mutta digipelaamiseen voi kuitenkin liittyä rahan käyttöä ja suuriakin rahallisia panoksia. Raha- ja digipelit (engl. *gambling* ja *gaming*) lähentyvät toisiaan ilmiönä monella tapaa, mikä näkyy peleistä aiheutuvissa haitoissa. Myös raha- ja digipeliriippuvuuden diagnostiset kriteerit ovat pitkälti samankaltaiset. Ilmiöiden ja haittojen välillä on kuitenkin myös merkittäviä eroavaisuuksia, ja yhteisen käsittelyn lisäksi raha- ja digipelaamista on tarpeen tarkastella erillisinä ilmiöinä. Päihde- ja riippuvuusstrategian ja rahapelipoliittisen ohjelman mukaisesti avustuksilla mahdollistetaan digipeli- ja rahapelaamisilmiöiden käsittelyn integroimista toisiinsa silloin, kun se on perusteltua eroavaisuudet huomioiden.

Tässä asetuksessa ehdotetut säännökset täsmentävät myönnettävän valtionavustuksen hakemiseen ja maksamiseen liittyviä avustusmenettelyjä sekä sääntelevät yksityiskohtaisemmin avustusten kohdentumista. Pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen myönnettävät avustukset mahdollistavat avustuskokonaisuuksien mukaisten toimintojen jatkuvuuden lisensijärjestelmään siirryttäessä. Voimassa olevassa rahapelijärjestelmässä sähköisten palveluiden rahoitus on tullut suoraan Veikkaukselta. Aluetyön avustuskokonaisuuden ja tieteellisen tutkimuksen toiminnot rahoitetaan voimassa olevassa järjestelmässä osana arpajaislain 52 §:n (1047/2001, muut.1284/2021) mukaista kokonaisuutta. Sosiaali- ja terveysministeriö on laskuttanut kulut Veikkaus Oy:ltä. Maksun toimeenpanosta säädetään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella (500/2017).

Kuten hallituksen esityksessä (HE 16/2025, s. 118) on arvioitu, rahapelijärjestelmän uudistaminen voi kasvattaa tarvetta rahapelihaittojen ehkäisyyn ja hoidon kehittämiseksi mahdollisen rahapelihaittojen lisääntymisen myötä. Tarve työlle voi siis rahapeliuudistuksen myötä kasvaa. Esityksessä on kuitenkin lähdetty siitä, että muutoksessa pyritään säilyttämään resurssit nykyisellä tasolla.

Kuten hallituksen esityksessä (HE 16/2025, s. 119) on todettu, rahapelihaitoista aiheutuu merkittäviä taloudellisia kustannuksia yhteiskunnalle. Rahapelaamisesta ja rahapelihaitoista aiheutuu monenlaisia kustannuksia, joita voidaan vähentää rahapelihaittojen kokonaismäärää ja vakavuutta vähentämällä. Vastaavasti kustannukset kasvavat rahapelihaittojen lisääntyessä ja vakavoituessa.

Valtionavustukset olisivat uusi kustannus valtion budjetissa, mutta koska nykyinen rahoitusjärjestely on pienentänyt Veikkaus Oy:n tuloutusta valtiolle, valtionavustuksilla ei olisi valtiontaloutta heikentävää vaikutusta. Asetuksella ei ole arvioitu olevan itsenäisiä vaikutuksia, vaan avustettavan toiminnan tavoitteet liittyvät laajemmin rahapelilain mukaisiin tavoitteisiin. Käytettävissä olevat varat vahvistetaan valtion talousarviossa.

Tämän asetuksen mukaisilla valtionavustuksilla ei ole tarkoitus korvata tai muodostaa päällekkäistä rahoituskanavaa sosiaali- ja terveysalan yhdistyksille ja säätiöille sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen myönnettyillä avustuksilla (ns. STEA-avustukset) rahoitetulle toiminnalle tai terveyden edistämisen (ns. TE-määrärahat) määrärahoilla rahoitettavalle toiminnalle. Myös muu saatavilla oleva julkinen rahoitus, kuten ehkäisevään päihdetyöhön

myönnettävä rahoitus, huomioidaan osana avustusharkintaa. STEA-avustuksilla rahoitetaan sellaista yhdistysten ja säätiöiden ehkäisevää työtä, mikä ei kuulu julkisen sektorin lakisääteisiin vastuisiin, ja TE-määrärahoilla taas rahoitetaan kunnissa, hyvinvointialueilla, oppilaitoksissa ja järjestöissä tehtävää muuta ehkäisevää työtä. Haittojen vähentämiseen ja korjaavaan työhön vastaavaa rahoitusta ei ole. Aluetyön avustuskokonaisuus mahdollistaa kehittämisen tuen ehkäisevän ja korjaavan työn rajapinnalla, kuten tunnistamisessa, varhaisessa tuessa, ensivaiheen ohjauksessa ja hoidossa.

Aluetyön avustuskokonaisuus ja tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuus mahdollistavat osaltaan alueellisen pelihaattatyön kehittämisen ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen lakisääteistä tieteellistä rahapelitutkimusta laajemman tieteellisen tutkimuksen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaisi uudessa rahapelilain (HE 16/2025) säädettäväksi esitetyn lakisääteisiin tehtäviin kuuluvan tutkimuksen. Tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuus korvaisi tämänhetkisen, uuden lainsäädännön myötä kumottavaksi esitetyn arpajaislain 52 §:n (1047/2001, muut. 1284/2021) nojalla rahoitetun Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen ulkopuolella tapahtuvan tutkimuksen.

Lisäksi valtionapuviranomaisen tehtävistä (rahapelilain 95 §) aiheutuu jonkin verran hallinnollista työtä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle. Valtioapuviranomaisen hallinnollisen työn määrä on arviolta noin yksi henkilötyövuosi.

Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 1.3.2026 alkaen.

Laintarkastus

Asetusluonnos on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastusyksikössä. Laintarkastuksen perusteella asetusluonnokseen tehtiin vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia.

Yksityiskohtaiset perustelut

1 §

Avustuksen saajat

Asetuksen 1 §:n 1 mom. nojalla rahapelilain (10/2026) 94 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää yleishyödyllisille yhteisöille.

Yleishyödyllisestä yhteisöstä on säädetty tuloverolain (1535/1992) 22 §:ssä. Yhteisö on yleishyödyllinen, jos: 1) se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä; 2) sen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin; ja 3) se ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.

Yleishyödylliseksi yhteisöksi voidaan siten katsoa erityisesti yhdistykset ja säätiöt, mutta tietyin kriteerein yleishyödyllinen yhteisö voi olla myös osakeyhtiö, mikäli se katsotaan ns. yhteiskunnalliseksi yritykseksi.

Elinkeinoelämän toimijoiden rajaaminen valtionavustuksen saajien piiristä on katsottu tarkoituksenmukaiseksi huomioiden erityisesti EU:n valtioneuvoston sääntely. Valtionavustuksiin voi kuitenkin sisältyä markkinoilta hankittavia ostopalveluja.

Asetuksen 1 §:n 2 mom. nojalla rahapelilain 94 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa aluetyön avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle sekä lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoaville kunnille. Hyvinvointialueet ovat keskeisiä alueellisia toimijoita, joita vastaa Helsingin ja Uudenmaan erillisratkaisun osalta HUS-yhtymä. Lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoavia kuntia on tällä hetkellä ainoastaan Helsinki.

Asetuksen 1 §:n 3 mom. nojalla rahapelilain 94 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää yksityishenkilöille, tutkimusorganisaatioille ja yleishyödyllisille yhteisöille. Yksityishenkilöille voidaan myöntää vain apurahoja. Yleishyödyllinen yhteisö on määritelty 1 mom. perusteluissa. Lisäksi yliopistot ja ammattikorkeakoulut voivat olla tässä tarkoitettuja yleishyödyllisiä yhteisöjä.

2 §

Määrärahan käyttösuunnitelman vahvistaminen

Asetuksen 2 §:n 1 mom. nojalla Terveyden ja hyvinvoinnin laitos laatii marraskuun loppuun mennessä sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavaa vuotta koskevan ehdotuksen suunnitelmaksi pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen varatun määrärahan käytöstä. Määrärahan käyttösuunnitelmassa asetetaan avustettavan toiminnan tavoitteet vuosittain.

Asetuksen 2 §:n 2 mom. nojalla määrärahan käyttösuunnitelmaa koskevaan ehdotukseen on sisällytettävä:

- 1) selvitys väestön rahapelaamisen ja pelihaittojen tilasta ja kehityksestä sekä arvio eri toimenpiteiden ja avustettavan toiminnan vaikutuksista niihin;
- 2) selvitys pelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistoiminnan rahapelipoliittisista tavoitteista ja linjauksista;
- 3) selvitys siitä, miten avustettava toiminta kytkeytyy osaksi laajempaa pelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä sekä päihde- ja riippuvuustyötä;
- 4) selvitykset avustettavasta toiminnasta, toteuttajista sekä toteutusaikatauluista;
- 5) selvitykset avustettavan toiminnan toteuttamisesta kyseessä olevana vuonna aiheutuvista kustannuksista;
- 6) selvitykset seuraaville vuosille jatkuvien toimintojen toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Nämä selvitykset on arvioitu oleellisiksi käyttösuunnitelman toteuttamisen ja avustettavan toiminnan tavoitteiden kannalta sisältäen sekä rahapelaamisen että muun digipelaamisen. Määrärahan käyttösuunnitelmaa koskevassa ehdotuksessa pääpaino on rahapelaamisessa. On oleellista, että käyttösuunnitelmaa arvioidaan osana laajempaa pelihaittojen ehkäisyn ja vähentämisen sekä päihde- ja riippuvuustyön kokonaisuutta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos koordinoi valtakunnallista pelihaittatyön kokonaisuutta.

Asetuksen 2 §:n 3 mom. nojalla sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa määrärahan käyttösuunnitelman ja antaa sitä koskevan toimeenpanopäätöksen viimeistään helmikuussa. Käyttösuunnitelma vahvistetaan avustuskokonaisuuksittain.

3 §

Avustuslajit

Asetuksen 3 §:n 1 mom. nojalla sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää kohdennettuna yleisavustuksena. Kohdennettu yleisavustus soveltuu lähtökohtaisesti paremmin pysyväisluonteiseen toimintaan.

Asetuksen 3 §:n 2 mom. nojalla aluetyön avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hankeavustuksena. Hankeavustus on tarkoituksenmukainen esimerkiksi sellaisen kehittämistyön avustamisessa, mikä jaksottuu useammalle vuodelle.

Asetuksen 3 §:n 3 mom. nojalla tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hankeavustuksena tai apurahana. Tarkoitus on myöntää hankeavustuksia yhteisömuotoisille hakijoille, kun taas apurahoja voidaan myöntää yksityishenkilöille.

4 §

Valtionavustuksen hakeminen

Asetuksen 4 §:n nojalla hakemuksesta on käytävä ilmi:

- 1) avustuksen hallinnoinnista vastaava taho ja toiminnan toteuttamiseen osallistuvat tahot;
- 2) toiminnan tavoitteet, niiden saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet ja tavoiteltavat tulokset;
- 3) haettavan avustuksen määrä ja toiminnan talousarvio;
- 4) toiminnan toteuttamisen aikataulu.

Nämä tiedot ovat oleellisia perustietoja valtionapuviranomaisen avustusharkinnan kannalta.

5 §

Avustuksen määrä

Asetuksen 5 §:n nojalla aluetyön avustuskokonaisuudessa hyväksytyistä kustannuksista voidaan kattaa avustuksella enintään 90 prosenttia.

Hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle ja kunnille myönnettävissä avustuksissa voidaan edellyttää myös muuta rahoitusta. Kuitenkin avustettavan toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, että hyväksyttävät kustannukset katetaan pääosin. Mahdollinen muu saatavilla oleva rahoitus arvioidaan avustuksen määrää harkittaessa.

Yksittäisen avustuskohteen avustuksen määrää arvioitaessa huomioidaan erityisesti muut julkiset tuet. Mikäli samaan käyttötarkoitukseen on jo myönnetty tai ollaan myöntämässä muuta julkista rahoitusta, se vastaavasti vähentää samassa suhteessa tämän asetuksen nojalla myönnettävän avustuksen määrää. Mikäli toimintaa, mihin avustusta haetaan, on tarkoitus laajentaa, parantaa tai muuten laadullisesti kasvattaa, vähennystä ei tehdä. Valtionapuviranomainen arvioi sen, missä tilanteissa kyse on päällekkäisestä ja missä tilanteessa rinnakkaisesta rahoituksesta. Myös muu saatavilla oleva rahoitus huomioidaan osana avustusharkintaa.

Avustuksen hakijoilta edellytettäväksi omarahoitusosuudeksi voidaan hyväksyä myös oman työpanoksen käyttäminen avustettavaan toimintaan.

6 §

Avustuspäätös

Asetuksen 6 §:n 1 mom. nojalla päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee sen lisäksi, mitä valtionavustuslain (688/2001) 11 §:ssä säädetään, tarvittaessa käydä ilmi suunnitelma avustuksista seuraaville vuosille. Suunnitelma ei ole sitova. Useampivuotinen suunnitelma voi osaltaan lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä.

Valtionapuviranomainen voi myöntää valtionavustukset valtion talousarviossa siihen osoitetun määrärahan puitteissa. On arvioitu, että toiminnan jatkuvuuden ja avustusten tarkoituksenmukaisen käytön kannalta avustukset on tarkoituksenmukaista myöntää pidempiaikaisesti kerrallaan. Mikäli tulevien avustusvuosien osalta vahvistettua määrärahaa ei vielä ole vahvistettu, valtionapuviranomainen voi tarvittaessa myöntää avustuksen ehdollisena, eli edellyttäen, että tulevien vuosien avustusmääräraha ensin vahvistetaan. Näissä tilanteissa valtionapuviranomainen vahvistaa avustusmäärärahan ennen niitä koskevien maksatuserien suorittamista avustuksen saajalle.

Asetuksen 6 §:n 2 mom. nojalla sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan ilman vuosittaista hakumenettelyä. Avustettavan toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta on katsottu tärkeäksi, että lähtökohtaisesti sama avustuksen saaja toteuttaa toimintaa useampivuotisesti. Vahvistamattoman määrärahan osalta avustuspäätös on ehdollinen.

Asetuksen 6 §:n 3 mom. nojalla aluetyön avustuskokonaisuudessa ja tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan ilman vuosittaista hakumenettelyä. Hankkeet ovat tyypillisesti useampivuotisia, minkä vuoksi niihin kohdistettava rahoitus on tarkoituksenmukaista jaksottaa. Vahvistamattoman määrärahan osalta avustuspäätös on ehdollinen.

7 §

Hyväksyttävät kustannukset

Asetuksen 7 §:n 1 mom. nojalla hyväksyttäviä kustannuksia ovat tavoitteen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hallinnointikustannukset;
- 2) henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;
- 5) välittömästi tavoitteen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;

- 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen, tietämyksen, konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset sekä käyttöoikeudet ja lisenssit;
- 7) erityisestä syystä määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut kustannukset.

Kustannusten taso tulee olla kohtuullinen. Avustettava toiminta voi sisältää myös hankintoja. Lisäksi leasing, eli käyttöomaisuuden pitkäaikainen vuokraus, on mahdollista avustettavan toiminnan puitteissa. Erityisestä syystä myös muut kuin kohdissa 1-6 luetteloidut välttämättömät kustannukset ovat mahdollisia.

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, mitkä jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja mistä avustuksen saaja ei saa palautusta.

Asetuksen 7 §:n 2 mom. nojalla tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa myönnettävien apurahojen hyväksyttävät kustannukset määritellään valtionavustuspäätöksessä. Apurahojen osalta on katsottu, että hyväksyttävissä kustannuksissa on tarkoituksenmukaista käyttää tapauskohtaista harkintaa, minkä vuoksi niiden osalta hyväksyttävät kustannukset määriteltäisiin suoraan valtionavustuspäätöksessä.

Asetuksen 7 §:n 3 mom. nojalla valtionavustusta ei saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisten tehtävien rahoittamiseen, ellei näillä toimilla ole välitöntä yhteyttä hankkeen kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Asetuksen 7 §:n 4 mom. nojalla hyväksyttäviin kustannuksiin voidaan katsoa kuuluvaksi vain sellaiset poistot tai laskennalliset erät, jotka perustuvat jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole lainojen lyhennykset eivätkä muut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene. Kirjanpidollinen lomapalkkavaraus on hyväksyttävä kustannus tämän asetuksen mukaisissa valtionavustuksissa.

8 §

Kirjanpito

Asetuksen 8 §:n nojalla avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa siten, että avustuksen käyttöä voidaan luotettavasti seurata. Avustuksen käytön luotettava seuraaminen edellyttää lähtökohtaisesti avustettujen toimintojen kirjanpidollista eriyttämistä.

Kirjanpidon tilit ja tositteiden vientiselitteet tulee nimetä huolellisesti siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä. Kirjanpito on järjestettävä siten, että liiketapahtumien, tositteiden ja kirjausten yhteys on vaikeuksitta todennettavissa osakirjanpitojen kautta pääkirjanpitoon, tilinpäätökseen ja viranomaisille tehtäviin ilmoituksiin.

9 §

Voimaantulo

Asetuksen 9 §:n nojalla tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2026.

Valtioneuvoston asetus

valtionavustuksista pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n ja rahapelilain (10/2026) 94 §:n 5 momentin ja 96 §:n 2 momentin nojalla:

1 §

Avustuksen saajat

Rahapelilain (10/2026) 94 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää yleishyödyllisille yhteisöille.

Rahapelilain 94 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa aluetyön avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle sekä lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tarjoaville kunnille.

Rahapelilain 94 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettussa tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää yksityishenkilöille, tutkimusorganisaatioille ja yleishyödyllisille yhteisöille.

2 §

Määrärahan käyttösuunnitelman vahvistaminen

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos laatii marraskuun loppuun mennessä sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavaa vuotta koskevan ehdotuksen suunnitelmaksi pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen varatun määrärahan käytöstä.

Määrärahan käyttösuunnitelmaa koskevaan ehdotukseen on sisällytettävä:

1) selvitys väestön rahapelaamisen ja pelihaittojen tilasta ja kehityksestä sekä arvio eri toimenpiteiden ja avustettavan toiminnan vaikutuksista niihin;

2) selvitys pelihaittojen ehkäisy- ja vähentämistoiminnan rahapelipoliittisista tavoitteista ja linjauksista;

3) selvitys siitä, miten avustettava toiminta kytkeytyy osaksi laajempaa pelihaittojen ehkäisyä ja vähentämistä sekä päihde- ja riippuvuustyötä;

4) selvitykset avustettavasta toiminnasta, toteuttajista sekä toteutusaikatauluista;

5) selvitykset avustettavan toiminnan toteuttamisesta kyseessä olevana vuonna aiheutuvista kustannuksista;

6) selvitykset seuraaville vuosille jatkuvien toimintojen toteuttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa määrärahan käyttösuunnitelman ja antaa sitä koskevan toimeenpanopäätöksen viimeistään helmikuussa. Käyttösuunnitelma vahvistetaan avustuskokonaisuuksittain.

3 §

Avustuslajit

Sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää kohdennettuna yleisavustuksena.

Alueyön avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hankeavustuksena.

Tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää hankeavustuksena tai apurahana.

4 §

Valtionavustuksen hakeminen

Hakemuksesta on käytävä ilmi:

- 1) avustuksen hakija ja muut mahdolliset toiminnan toteuttamiseen osallistuvat tahot;
- 2) toiminnan tavoitteet, niiden saavuttamiseksi suunnitellut toimenpiteet ja tavoiteltavat tulokset;
- 3) haettavan avustuksen määrä ja toiminnan talousarvio;
- 4) toiminnan toteuttamisen aikataulu.

5 §

Avustuksen määrä

Alueyön avustuskokonaisuudessa hyväksytyistä kustannuksista voidaan kattaa avustuksella enintään 90 prosenttia.

6 §

Avustuspäätös

Päätöksestä, jolla avustus myönnetään, tulee sen lisäksi, mitä valtionavustuslain (688/2001) 11 §:ssä säädetään, tarvittaessa käydä ilmi suunnitelma avustuksista seuraaville vuosille. Suunnitelma ei ole sitova.

Sähköisten palveluiden avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää enintään viideksi vuodeksi kerrallaan ilman vuosittaista hakumenettelyä. Vahvistamattoman määrärahan osalta avustuspäätös on ehdollinen.

Alueyön avustuskokonaisuudessa ja tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa valtionavustus voidaan myöntää enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan ilman vuosittaista hakumenettelyä. Vahvistamattoman määrärahan osalta avustuspäätös on ehdollinen.

7 §

Hyväksyttävät kustannukset

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat tavoitteen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset:

- 1) hallinnointikustannukset;
- 2) henkilöstökustannukset;
- 3) matkakustannukset;
- 4) toimitilojen vuokrat;

- 5) välittömästi tavoitteen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut;
- 6) ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen, tietämyksen, konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalveluiden kustannukset sekä käyttöoikeudet ja lisenssit;
- 7) erityisestä syystä määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut kustannukset.

Tieteellisen tutkimuksen avustuskokonaisuudessa myönnettävien apurahojen hyväksyttävät kustannukset määritellään valtionavustuspäätöksessä.

Valtionavustusta ei saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisten tehtävien rahoittamiseen, ellei näillä toimilla ole välitöntä yhteyttä hankkeen kokeilu- ja kehittämistyöhön tai uusien toimintamallien käyttöönottoon.

Hyväksyttäviin kustannuksiin voidaan katsoa kuuluvaksi vain sellaiset poistot tai laskennalliset erät, jotka perustuvat jo toteutuneisiin kuluihin tai menetyksiin. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole lainojen lyhennykset eivätkä muut rahoituskulut, ellei avustuspäätöksestä muuta ilmene.

8 §

Kirjanpito

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitoa siten, että avustuksen käyttöä voidaan luotettavasti seurata.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2026.

Helsingissä 26.2.2026

Sosiaaliturvaministeri Sanni Grahn-Laasonen

Hallitusneuvos Lassi Kauttonen

Statsrådets förordning

om statsunderstöd för att förebygga och minska skadeverkningarna av spel

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 8 § i statsunderstödslagen (688/2001) och 94 § 5 mom. och 96 § 2 mom. i penningsspeglagen (10/2026):

1 §

Mottagare av understöd

Inom den understödshelhet för elektroniska tjänster som avses i 94 § 2 mom. 1 punkten i penningsspeglagen (10/2026) kan statsunderstöd beviljas allmännyttiga sammanslutningar.

Inom den understödshelhet för det regionala arbetet som avses i 94 § 2 mom. 2 punkten i penningsspeglagen kan statsunderstöd beviljas välfärdsområden, HUS-sammanslutningen och kommuner som tillhandahåller lagstadgade social- och hälsovårdstjänster.

Inom den understödshelhet för vetenskaplig forskning som avses i 94 § 2 mom. 3 punkten kan statsunderstöd beviljas privatpersoner, forskningsorganisationer och allmännyttiga sammanslutningar.

2 §

Fastställande av en dispositionsplan för anslaget

Före utgången av november ska Institutet för hälsa och välfärd åt social- och hälsovårdsministeriet utarbeta ett förslag till dispositionsplan av anslaget för att förebygga och minska skadeverkningar av penningsspel för följande år.

Förslaget till dispositionsplan för anslaget ska innehålla

1) en redogörelse för situationen och utvecklingen i fråga om penningsspelande bland befolkningen och skadeverkningarna av spel samt en bedömning av hur olika åtgärder och den verksamhet som understöds påverkar dessa,

2) en redogörelse för de spelpolitiska målen och riktlinjerna för verksamheten för förebyggande och minskande av skadeverkningarna av spel,

3) en redogörelse för hur den verksamhet som understöds anknyter till förebyggande och minskande av skadeverkningarna av spel på ett bredare plan och till alkohol- och drogarbetet och beroendearbetet,

4) en redogörelse för den verksamhet som understöds och uppgifter om dem som genomför verksamheten och om tidsplanerna för genomförandet,

5) redogörelser för de kostnader som under året i fråga föräns av genomförandet av den verksamhet som understöds,

6) redogörelser för de kostnader som föräns av genomförandet av åtgärder som fortsätter under de följande åren.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer dispositionsplanen för anslaget och fattar beslut om verkställighet av den senast i februari. Dispositionsplanen fastställs för varje understödshelhet.

3 §

Slag av understöd

Inom understödshelheten för elektroniska tjänster kan statsunderstöd beviljas som riktat allmänt understöd.

Inom understödshelheten för det regionala arbetet kan statsunderstöd beviljas som projektunderstöd.

Inom understödshelheten för vetenskaplig forskning kan statsunderstöd beviljas som projektunderstöd eller stipendium.

4 §

Ansökan om statsunderstöd

Av ansökan ska framgå

1) vem som ansöker om understöd och eventuella andra aktörer som deltar i genomförandet av verksamheten,

2) verksamhetens mål, de åtgärder som planerats för att nå målen och de resultat som eftersträvas,

3) det understödsbelopp som söks och verksamhetens budget,

4) tidsplanen för genomförandet av verksamheten.

5 §

Understödetts belopp

Inom understödshelheten för det regionala arbetet kan högst 90 procent av de godtagbara kostnaderna täckas med understöd.

6 §

Understödsbeslut

Av ett beslut genom vilket understöd beviljas ska utöver vad som föreskrivs i 11 § i statsunderstödslagen (688/2001) vid behov framgå en plan över understöden för de följande åren. Planen är inte bindande.

Inom understödshelheten för elektroniska tjänster kan statsunderstöd beviljas för högst fem år i sänder utan årligt ansökningsförfarande. I fråga om ett obekräftat anslag är ett beslut om understöd villkorligt.

Inom understödshelheten för det regionala arbetet och understödshelheten för vetenskaplig forskning kan statsunderstöd beviljas för högst tre år i sänder utan årligt ansökningsförfarande. I fråga om ett obekräftat anslag är ett beslut om understöd villkorligt.

7 §

Godtagbara kostnader

Godtagbara kostnader är följande till beloppet skäligen kostnader som behövs för att uppnå målet:

1) förvaltningskostnader,

2) personalkostnader,

- 3) resekostnader,
- 4) hyror för verksamhetslokaler,
- 5) kostnader för anskaffning av lös egendom som direkt hänför sig till fullföljande av målet,
- 6) kostnader för forskning, kunnande, konsulttjänster och motsvarande sakkunnigtjänster som skaffats från externa källor samt användarrättigheter och licenser,
- 7) av särskilda skäl andra än i 1–6 punkten avsedda kostnader som är nödvändiga för att nå det fastställda målet.

De godtagbara kostnaderna för stipendier som beviljas inom understödshelheten för vetenskaplig forskning fastställs i beslutet om statsunderstöd.

Statsunderstödet får inte användas för finansiering av uppgifter enligt lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021), om inte dessa åtgärder har ett direkt samband med projektets försöks- och utvecklingsarbete eller införandet av nya verksamhetsmodeller.

Till de godtagbara kostnaderna kan anses höra endast sådana avskrivningar och kalkylmässiga poster som baserar sig på kostnader eller förluster som redan har uppstått. Låneamorteringar och andra finansieringskostnader är inte godtagbara kostnader, om inte något annat framgår av understödsbeslutet.

8 §

Bokföring

Understödsdagaren ska ordna bokföringen så att det är möjligt att tillförlitligt kontrollera hur understödet används.

9 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 mars 2026.

Helsingfors den 26 februari 2026

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen

Regeringsråd Lassi Kauttonen